

UWAGI

do projektu ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
oraz niektórych innych ustaw

1. Organizacja zgłaszająca uwagi:

Polska Federacja Zatrudnienia Wspomagane
38-400 Krosno, ul. Powstańców Śląskich 16
(adres do korespondencji: 01-064 Warszawa, ul. Kacza 21),
e-mail: biuro@pfzw.pl

2. Zgłaszane uwagi i propozycje zmian:

Uwaga dotyczy zasadności wprowadzenia pojęć „trener pracy” oraz „zatrudnienie wspomagane” w projekcie ustawy do zmian ustawy.

Część dokumentu do którego odnosi się uwaga:

Art. 1 ustawy o zmianie ustawy w części dotyczącej

3d. Do czasu trwania zajęć w warsztacie wlicza się udział w praktykach zawodowych lub stażach aktywizacyjnych.”;

e) w ust. 4:

- wstęp do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„W warsztacie działa zespół, w skład którego wchodzi:”;

- uchyla się pkt 5,

f) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. W posiedzeniach zespołu mogą uczestniczyć także inni pracownicy warsztatu, w tym trener pracy.”,

Art. 10ae. Podmiot organizujący warsztat może realizować w stosunku do osób, o których mowa w art. 10 ad, zatrudnienie wspomagane.

(czyli jak wynika z Art. 10ad. 1. dla osób, które zakończyły uczestnictwo w warsztacie w związku z podjęciem zatrudnienia.)

Propozycja zmiany:

Proponujemy na obecnym etapie wdrażania w Polsce usług zatrudnienia nie wpisywać do ustawy o zmianie ustawy określeń „trener pracy” i „zatrudnienie wspomagane” bez odpowiednich definicji tych pojęć.

Uzasadnienie uwagi

Projektowane zmiany w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w zakresie włączenia usługi zatrudnienia wspomagane spowodują się do dodania możliwości uczestniczenia w zespole specjalistów wtz trenera pracy oraz dodanie art. 10 ae, stwierdzającego, że podmiot organizujący warsztat może realizować zatrudnienie wspomagane w stosunku do uczestników, którzy podjęli zatrudnienie.

W projektowanym zapisie brak obowiązującej w Polsce definicji zatrudnienia wspomagane, czyli definicji, która określać będzie czym zatrudnienie wspomagane właściwie jest (także czym nie jest). Brakuje też określenia kim jest trener pracy i jego roli w zespole. Brak też niezbędnych odniesień do istniejących standardów EUSE w tym zakresie, na których opierają się dotychczasowe działania podmiotów wdrażających zatrudnienie wspomagane w naszym kraju. Taki stan rzeczy prowadzi do tego, że wsparcie w ramach „zatrudnienia wspomagane” prowadzone będzie w sposób dowolny, w zależności od sytuacji. Będzie to więc wsparcie pozorne, nie spełniające swojego podstawowego celu. Usługa zatrudnienia wspomagane to proces i aby działania stały się skuteczne nie powinno się jej włączać na etapie końcowym, czyli „dla osób, które zakończyły uczestnictwo w warsztacie w związku z podjęciem zatrudnienia” jak zaproponowano w projekcie. Włączenie trenera pracy w zespół specjalistów wtz oraz usługi zatrudnienia wspomagane w zakres form działania wtz wymaga doprecyzowania zarówno roli trenera pracy jak i organizacji jego pracy i współdziałania z zespołem, aby zostały osiągnięte odpowiednie efekty a jednocześnie proces zatrudnienia wspomagane przebiegał zgodnie ze standardem.

Projekt zmian do ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych jest jak dotąd jedynym aktem prawnym w Polsce, w którym włącza się do katalogu działań zatrudnienie wspomagane. Zatrudnienie wspomagane nie może zostać wprowadzone do polskiego systemu prawnego bez stosownych definicji i bez pełnego włączenia w system wsparcia osób z niepełnosprawnościami, który obejmować powinien wszystkie osoby z niepełnosprawnością potrzebujące tego typu wsparcia, a nie jedynie uczestników jednego rodzaju placówki.

Natomiast wprowadzenie takich zapisów jak zaproponowane w ustawie o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych spowoduje, że zatrudnienie wspomagane może być postrzegane literalnie jako „zastrzeżone” dla uczestników wtz.

Jest to istotne zawężenie (przynajmniej w zapisach ustawowych) grupy docelowej usługi, która nie powinna obejmować wyłącznie takich osób z niepełnosprawnościami, jakie znajdują się w placówkach.

Trwają prace nad stworzeniem polskiej ustawy o zatrudnieniu wspomaganym i dopiero w przepisach wprowadzających tę nową ustawę powinno się wprowadzić możliwość realizacji tej formy zatrudnienia w wtz. Do czasu uchwalenia ustawy o zatrudnieniu wspomaganym zapis dotyczący jego realizacji w wtz będzie zapisem martwym a conajmniej stwarzającym pole do różnej interpretacji sposobu jego realizacji.

Na obecnym etapie prac nad wdrażaniem zatrudnienia wspomaganego w Polsce należy więc skupić się nad kompleksowym rozwiązaniem tego rodzaju wsparcia rozłożonym w czasie, a nie jego wąskim wdrożeniem, które nie spełni swojej roli, a przyniesie jedynie zamieszanie. Dlatego najlepiej na tym etapie nie włączać usługi do działań w wtz i pracować nad systemowym włączeniem usług zatrudnienia wspomaganego w formy aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnością.

Zarząd Polskiej Federacji Zatrudnienia Wspomaganego

Polska Federacja
Zatrudnienia Wspomaganego
Prezes Zarządu

Małgorzata Gorący